

«Ποια είναι η χώρα μου;»



Φωτό: Ιάκωβος Χατζησταύρου

Ο Νίκος Οντουμπιτάν γεννήθηκε στο Μαιευτήριο «Αλεξάνδρα». Ένα από τα εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά μεταναστών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα και έγιναν ξένοι με το ζόρι...

«Γεννήθηκα τον Απρίλιο του 1981. Εδώ στην Αθήνα. Στο Μαιευτήριο «Αλεξάνδρα»... Οι γονείς μου ήρθαν στην Ελλάδα με σπουδαστική βίζα. Ο μπαμπάς μου σπούδασε Νομικά, η μητέρα μου Οικονομικά. Αν και πήραν πτυχίο, έκαναν δουλειές άσχετες. Ήρθαν από το Λάγκος, την πρωτεύουσα της Νιγηρίας. Δεν έχω πάει ποτέ. Οι εικόνες που έχω είναι από φωτογραφίες των γονέων και το Διαδίκτυο. Μεγάλωσα στην Πλ. Αμερικής. Τότε ήμασταν μόνο δύο οικογένειες Αφρικανών σε όλη τη γειτονιά. Μέναμε στο ισόγειο. Ήταν δύσκολα χρόνια. Θυμάμαι ότι οι γονείς μου ήταν επιφυλακτικοί. Δύσκολα με άφηναν να βγω έξω. Σαν να ήθελαν να με προστατέψουν από κάτι. Κάθε τόσο μου έλεγαν: «Νίκο πρόσεχε, δεν είσαι σαν τα άλλα τα παιδιά. Εσύ είσαι ξένος και αν γίνει καμιά στραβή, εσένα θα κοιτάζουν στραβά». Τεσσάρων χρονών πήγα στο νηπιαγωγείο. Πέρασα καλά γιατί ήμασταν μαζί με τον ξάδελφό μου τον Μανώλη. Είχαμε μια κοινή φίλη, τη Μαργαρίτα. Πολύ όμορφη. Ελληνίδα από μητέρα Ρωσίδα. Ήμασταν οι «ξένοι» του νηπιαγωγείου...

●●●

ΜΕΧΡΙ έξι χρονών, με τους γονείς μου μιλούσα αγγλικά και γιορουμπά (η γλώσσα της φυλής των γονιών μου). Όταν μπήκα στο δημοτικό σκεφτόμουν πρώτα στα αγγλικά ή στα γιορουμπά και μετά εκφραζόμουν στα ελληνικά. Περνούσα με άνεση από τη μια γλώσσα στην άλλη. Σαν να έμενα σε ένα σπίτι και να περνούσα από το ένα δωμάτιο στο άλλο. Με τους γονείς μου άρχισα να μιλάω συνέχεια ελληνικά κοντά στην εφηβεία. Αγγλικά μιλάγαμε όταν κάναμε κάποια θεωρητική συζήτηση. Γιορουμπά όταν συζητούσαμε τα οικογενειακά ή όταν τσακωνόμασταν. Ελληνικά όταν ήμασταν ευδιάθετοι και χαλαροί. Είμαι τρίγλωσσος λοιπόν. Όχι, τετράγλωσσος. Αργότερα έμαθα και γαλλικά. Αποτελώ, βέβαια, εξαίρεση. Τα περισσότερα παιδιά Νιγηριανών μεταναστών που ξέρω, δεν γνωρίζουν γιορουμπά, επειδή δεν τα χρησιμοποιούν. Έχω κουλτούρα και νοοτροπία ελληνική. Την ίδια στιγμή έχω κρατήσει στοιχεία από την κουλτούρα των γονιών μου. Αυτό με βοηθάει, δεν ξέρω πώς να το εξηγήω, με φέρνει σε μια ισορροπία, συναισθηματικά και πνευματικά.

●●●

ΠΗΓΑ στο 65ο Δημοτικό Αθηνών. Στην Πλ. Αμερικής. Εκεί έχασα το κέφι μου. Αρχίζω και καταλαβαίνω ότι «μεγάλε είσαι διαφορετικός». Ήμουν το μόνο παιδί «ξένο» και μαύρο του σχολείου. Τι σημαίνει να νιώθεις διαφορετικός; Με μια φράση σημαίνει να είσαι πάντα στην τσίτα. Γιατί κάποιος θα πει κάτι για το χρώμα ή την καταγωγή σου. Θυμάμαι τον εαυτό μου στο δημοτικό μονίμως στην τσίτα. Ο θυμός ήταν το όπλο μου. Να με φοβάται οποιοσδήποτε προσπαθεί να με προσβάλει ή να με μειώσει. Το δημοτικό ήταν το πιο σκληρό κομμάτι της ζωής μου. Είχα μόνο δυο καλούς δασκάλους. Αν έμαθα κάτι, το οφείλω σε αυτούς. Θυμάμαι και μια κακή δασκάλα. Μας ρώτησε μια μέρα τι θέλουμε να γίνουμε όταν μεγαλώσουμε. Όταν ήρθε η σειρά μου είπα ότι θέλω να γίνω δικηγόρος. Τα παιδιά συνήθως θέλουν να μοιάσουν στον μπαμπά τους. Γέλασε κυνικά και σχολίασε «σιγά μη γίνεις και δικηγόρος». Έχουν περάσει είκοσι χρόνια και το θυμάμαι σαν χτες.



ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ απελευθερώθηκα. Πήγα στο 41ο Γυμνάσιο Αθηνών, στην Πλ. Αμερικής. Εκεί έκανα τις πρώτες πραγματικές παρέες. Αρχισα να «ξεχνάω» πως είμαι διαφορετικός. Όχι γιατί δεν υπήρχαν αυτοί που μου το θύμιζαν. Απλά κατάλαβα ότι κάποιος σε θέλει «διαφορετικό» επειδή θέλει να νιώσει ανώτερος. Είναι ένα παιχνίδι εξουσίας. Τότε εσύ ο «διαφορετικός» πρέπει να τον κοιτάξεις στα μάτια, χωρίς φόβο. Γιατί αύριο θα είσαι πάλι εκεί. Και πρέπει να μην είσαι με χαμηλό το κεφάλι. Πολλές φορές με βοηθούσε και η σωματική μου διάπλαση, ώστε αυτοί που δεν έπαιρναν από λόγια, να με φοβούνται αλλιώς. Ήμουν σκληρός σε όσους ήταν σκληροί μαζί μου. Και έβλεπα ότι έτσι αποκτούσα σεβασμό. Και όταν αποκτάς σεβασμό, αποκτάς και αυτοπεποίθηση... Στο λύκειο βελτιώθηκα θεαματικά στα μαθήματα. Χωρίς να πάω φροντιστήριο φυσικά. Δεν είχα αυτή τη δυνατότητα. Οι γονείς μου έδιναν πολύ μεγάλη σημασία στο σχολείο. Ήθελαν οπωσδήποτε να πάω στο πανεπιστήμιο...



ΜΕΤΑ το λύκειο ήρθε το χαστούκι το μεγάλο. Έδωσα Πανελλήνιες, πέρασα στο ΤΕΙ Αθήνας, Μηχανολογία Ιατρικών Οργάνων. Πέρασα στους πρώτους στη σχολή. Το πρώτο χαστούκι ήρθε όταν άκουγα τους συμμαθητές μου στο λύκειο να λένε: «Εμένα μου ήρθε το χαρτί, εσένα;». Τι είναι αυτό το χαρτί που πάει σε όλους και δεν έρχεται σε μένα, αναρωτιόμουν. Τότε πήγα στον δήμο και τους είπα: «Υπάρχει ένα χαρτί που πάει σε όλους και δεν έρχεται σε μένα». Μου εξήγησαν ότι ήταν το χαρτί για τη στρατιωτική θητεία. Ο υπάλληλος πρόσθεσε: «Εσύ μην περιμένεις χαρτί. Εσείς δεν γράφεστε στα δημοτολόγια». Εμείς, ποιοι είμαστε εμείς, αναρωτήθηκα. Το απώθησα όμως. Δεν ήθελα να το συνειδητοποιήσω και να το δεχτώ.



ΜΙΑ ΜΕΡΑ με σταμάτησαν στον δρόμο. Μου ζήτησαν τα χαρτιά. Δεν είχα. Όλοι οι φίλοι μου είχαν να δείξουν τις ταυτότητές τους. Εγώ τίποτα. Πήγα σπίτι αναστατωμένος. «Εγώ τι έχω να δείξω όταν μου ζητούν χαρτιά;» ρώτησα τους γονείς. Δεν ήξεραν τι να μου απαντήσουν. Το μόνο που μπορούσα να έχω επάνω μου ήταν η ληξιαρχική πράξη γέννησης, από το Μαιευτήριο «Αλεξάνδρα». Ήταν η ταυτότητά μου. Δεν μπορούσα να βγάλω καν νιγηριανό διαβατήριο. Έπρεπε να έχω τουλάχιστον πιστοποιητικό γέννησης. Δεν είχα. Δεν υπήρχε καν πρεσβεία της Νιγηρίας εδώ. Έγινα άπατρις...



ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΘΗΚΑ για μήνες. Τελικά κατάφερα να κάνω αίτηση για άδεια παραμονής στο Αλλοδαπών. Όταν πήγα εκεί, οι αστυνομικοί με έβλεπαν σαν να ήμουν εξωγήινος. Πώς είναι δυνατόν και δεν έχεις ελληνική ταυτότητα, μου έλεγαν! Έκανα αίτηση για άδεια παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους. Δεν προβλεπόταν τίποτα άλλο για την περίπτωσή μου. Μου έδωσαν έναν αριθμό πρωτοκόλλου. Χωρίς φωτογραφία, χωρίς όνομα. Αυτό ήμουν για το κράτος. Μέχρι που με σταμάτησαν μια μέρα για εξακρίβωση στοιχείων. Όταν τους έδειξα αυτό το χαρτί με πήγαν στο τμήμα. Στο Ακροπόλεως. Μου είπαν να περιμένω μέχρι να έρθει σήμα από τη Γενική Ασφάλεια. Πέρασε ολόκληρη μέρα και σήμα δεν ήρθε. Ο επόμενος διοικητής είπε να με κλείσουν μέσα. Έπαθα σοκ. Με έκλεισαν στο κελί με άλλους κρατούμενους. Κλεφτρόνια, τσαντάκηδες, τοξικομανείς. Ήμουν 19 χρονών. Ένιωθα φοβισμένος και ταπεινωμένος.



ΤΟ ΑΣΤΕΙΟ της υπόθεσης ήταν ότι υπήρχε ο καλός και ο κακός διοικητής. Όταν ερχόταν ο καλός με έβγαζαν από το κελί και καθόμουν σε ένα γραφείο. Όταν ερχόταν ο κακός με ξανάβαζαν στο κελί. Μέχρι που έπειτα από τρεις μέρες, ο καλός αποφάσισε να πάμε μαζί στη Γενική Ασφάλεια, να βρούμε τον φάκελό μου. Με έβαλαν σε ένα αυτοκίνητο, με συνοδεία, σαν υπόδικος. Θυμάμαι ότι κατεβήκαμε σε ένα υπόγειο και μετά βρεθήκαμε μπροστά σε ένα γραφείο γεμάτο συρτάρια και φακέλους. Έκαναν μόνο πέντε λεπτά να βρουν τον φάκελο! Με άφησαν ελεύθερο. Δεν ξεχνάω ότι ο καλός διοικητής μου ζήτησε συγγνώμη...



ΑΥΤΟ ΠΟΥ έγινε, μου άφησε μια τεράστια απογοήτευση. Μου έμεινε κυρίως ο φόβος της αδικίας. Ότι μπορεί να βρεθεί κάποιος πίσω από τα κάγκελα χωρίς να καταλάβει το πώς και το γιατί. Στην ηλικία που κάνεις τα πιο ωραία όνειρα εγώ πάλευα για χαρτιά. Έτρεχα να λύσω το πρόβλημα της άδειας παραμονής για να μη βρεθώ ξανά στο κελί. Πόσες ατελείωτες ώρες, μέρες, εβδομάδες έχω χάσει σε ουρές, δήμους, περιφέρειες. Τελικά την πήρα την κανονική άδεια. Έληξε δέκα μέρες μετά αφού την πήρα! Ξανά ουρές, μέρες χαμένες, ζωή χαμένη. Τι μου έχει μείνει; Η απορία. Γιατί το κάνουν αυτό;

Όλα αυτά μου έκοψαν τα φτερά. Είχα μια κάθετη πτώση στα μαθήματα. Ειδικά από τότε που ήθελα να πάω για Erasmus. Με δέχτηκαν στο Ντάντι της Σκωτίας και δεν μπορούσα να πάω. Δεν είχα χαρτιά. Από τότε άρχισε αυτό που θα έλεγα «αποξένωση». Έγινα ξένος με το ζόρι. Έπρεπε να ψάξω να βρω τι είμαι. Αυτό συνεχίστηκε και συνεχίζεται ακόμα... Παρ' όλα αυτά δεν μασάω και συνεχίζω. Το μέλλον πώς το βλέπω; Σκληρή δουλειά και Keep walking που λέει και η διαφήμιση... Πώς ένιωσα όταν άκουσα για το καινούργιο νομοσχέδιο; Ότι δεν μπορώ να φέρω πίσω όσα έχασα, αλλά από εδώ και πέρα το μέλλον είναι στα χέρια μου. Ότι μπορώ να προσφέρω στον εαυτό μου. Και στη χώρα μου. Ποια είναι η χώρα μου; Η Ελλάδα φυσικά...»

ΠΗΓΗ : www.alfavita.gr